

Ярослав Яцків
доктор фіз.-мат. наук,
академік НАН України

2. Державні управління і в незалежній Україні йшли на службу, щоб щось вкрасти чи використати для себе певні можливості, а не служити своєму народу.

3. Не були суворо покарані за великі крадіжки олігархи (згадайте «законні» крадіжки часів *Кучми*).

4. За крадіжки під час війни, можливо, виправдана найсуворіша кара.

Погоджуюся з Вами, що аби вилікувати цю хворобу, потрібно починати з виховання в сім'ї, зі школи та дієвої служби відповідних агентств.

Напевно така вже доля України на стику падіння імперії і незрілої державної нації.

Але головне зараз – **маємо вистояти.** ■

Вадим Локтєв
доктор фіз.-мат. наук,
професор,
академік НАН України

Без сумніву, це – **проблема моралі**, моралі не тільки окремої особи, а й усього суспільства, яку ще більше закріпила радянщина на всіх її щаблях – хтось крав колоски з голоду, хтось – сигарети з розпущеності, а хтось з любові до надмірної розкоші і відповідних можливостей міг безперешкодно красти або роздавати своїм прихильникам посади, квартири, машини.

Про непокараних олігархів уже сказав **Ярослав Степанович**. Нині це – поважні люди, причому вчать інших, як треба жити і досягати успіху, живуть у лондонах, де їх поважають, вірніше їхні гроші, які не смердять

Що з цим робити, сказати важко – це проблема виховання нової високоморальної нації, що забере десятиліття навіть при більш-менш нормальному розвитку життя без воєн і втручання сусідніх країн, насамперед північного сусіда.

Мене також дивує, чому в Міністерстві оборони стільки людей, які в цей тяжкий час думають лише про себе. Це ж пряма загроза країні, але їх, напевне, таке не хвилює. Це як у казці про дракона – йому відрубеш голови, а на тому місці виростають нові.

Дорогий пане Вікторе!

Я розумію Ваш розпач при читанні таких повідомлень.

І що тут робити?

Мій особистий погляд на це такий:

1. В сучасному соціальному житті країни має місце так званий «*пострадянський синдром*», відомий мені з дитинства. Красти в колгоспі не було заборонено на рівні родини (проте красти у сусіда суворо каралося).

Може я помиляюся, але не хотів би. Маю на увазі, що на відміну від орків з прагненням до общин, українці завжди були хазяями, любили власну землю (навіть її клаптик). Їх тоді називали «*куркулями*», але це були просто роботящі люди, які цінують труд.

Радянський лад з тотальним об'єднанням всього і вся у колективи і знищенням тих, хто хотів працювати самостійно і чесно, досягла лише переваги сірих виконавців над ініціативними людьми. Результат відомий – очільниками стали сірі особи, які, крім бути церберами і видавати вказівки, не вміють робити нічого. Керували ж і керують на тому рівні, як закликали вожді, що ставали кумирами. Це система їх робила такими, а гідність не вимагалася. Мало що змінилося й зараз.

Не заперечую, що дещо змішав «*в одну кучу коней і людей*», але такі цінності, як свобода особистості, моральність, порядність, патріотичність, сумлінність, чесність, розуміння своїх прав і обов'язків, а головне – вроджена українська ідентичність, вимагають системних підходів і мають закладатися з дитинства і батьками, і школою та потім підтримуватися оточуючим громадянським середовищем. ■

Сергій Рябченко
доктор фіз.-мат. наук,
професор,
чл.-кор. НАН України

Я вже бачив цю інформацію, розповсюджену тими, кому вона вигідна. Але вважаю, що основа цієї інформації правдива. Це нещастя нашого народу. Як сам факт розкрадання, так і факт протидії шкідливій інформації про непокарання дійсно винних з швидкою і грізною реакцією на кожен з'ясований факт розкрадання і корупції, особливо у воєнний час. Стаття про корупцію в МО надрукована англійською мовою у кийівському виданні «*The Kyiv Independent*». Хто спонсорує це видання, я не знаю. Але якщо друкувати обговорення цієї статті, то не завадило б з'ясувати, на чий млин вона лле воду – борців з корупцією чи борців з Україною?

Який з неї висновок? – Не давайте зброї українцям, бо вони її вкрадуть. Так, ті, хто краде і зброю, і армійське оснащення для подальшого розпродажу – це вороги. Але сьогодні нам конче потрібна зброя і приладдя захисту. І ми за допомогою волонтерів купуємо за свої кошти вкрадене приладдя, бо воно потрібне нашим бійцям, щоб і їхнє життя зберігати, і ворогові більше шкоди завдати. Тому ті, хто закликає: «*не давайте їм зброї*», – це ще більші вороги.

Так, корупція у відділах постачання армії була і є наразі, і вона чимала. Але чи мусить міністр особисто перевіряти накладні на купівлю яєць? Бувший Міністр оборони **Олексій Резніков** був один з найбільш компетентних людей у налагодженні Рамштайнів – нарад міністрів оборони демократичних країн з питань постачання зброї Україні. Комусь треба було його зганьбити і прибрати з дороги, що й було зроблено. Чи мав він щось з тих оборудок, не доведено. Але те, що з корупцією має боротися не міністр конкретної галузі, якщо він у ній не бере участі і не є її організатором (на жаль, буває й таке), не обговорюється. Для цього в нас є спеціальні структури, напр., поліція. От давайте з них і питаємо.

Петро Порошенко програв вибори у 2019-му саме тому, що вважав, що кожен малий чи великий факт правдивої або чисто брехливої інформації не вартий розголошення, активної інформації щодо жорстких реакції на правдиву інформацію про злочини

чи роз'яснення і спростування про брехню. І брехня вплинула на його ж виборців.

Популісти та їхні прихильники, котрі завдяки трагічній помирці Порошенка прийшли до влади, на словах дуже активні і непримиренні до тих, кого звинувачують у корупційних діях. Але свої владні повноваження окремі з них реалізують практично через корупцію. На інше в них не вистачає знань і досвіду. Як це подолати? – Це потребує величезних зусиль і тривалого часу.

Комуністи в свій час не знайшли іншого шляху, ніж непропорційно жорстокі покарання за дрібні порушення (напр., кілька років концтабору за п'ять вкрадених колосків). Якби це не супроводжувалося ще жорсткішими покараннями за порушення «правил диктатури партії» з реалізацією жорстоких покарань за антипартійні думки, то, можливо б, і допомогло. Але засудження створеної фашистської (примусова єдність думок) системи засудило і реальну боротьбу тої системи з корупцією. І фашизм (через сукупність його гріхів) упав з усім, що створювалося і підтримувалося його методами. Хоча його коріння й досі не викоринені. Зараз, поки йде війна, покарання за крадіжки і корупцію має бути підсилене в рази, аж до відновлення «вищої міри» з обов'язковим оприлюдненням усіх фактів жорстоких покарань, з доказами їх незворотності. Інакше – це боротьба на декілька поколінь.

Після перемоги в Другій світовій війні всі німці (особливо ті, що з освітою) казали: «Ми щось про це чули, але не думали, що воно таке ... І ми нічого не могли реально вдіяти». Те ж казати-муть росіяни з освітою після перемоги над путінським рашизмом.

А що ж з реальною у нас? Нас уже запитують: «А чого ж ви терпите те крадійство і корупцію, особливо в оборонній сфері, через що ви втрачаєте ваших бійців? А якщо це – неправда і навмисно розповсюджувана у світі неправдива інформація, щоб викликати припинення вам допомоги, то чого ж не спростовуєте цю пропаганду?» У кожній країні час від часу відбуваються злочинні дії, в тому числі й корупційні. Але ж чи відповідає дійсності, що Україна – країна корупції на всіх рівнях, аж до урядового? Ну, давайте (якщо ми не здатні щось реально зробити, щоб побороти крадіжки і корупцію) спробуємо на академічному рівні серед належним чином профінансованих «особливо важливих тем для сьогоденної України» спробуємо добитися рішення НАНУ розгорнути тему «Джерела корупції в сучасній Україні, досвід боротьби з цим явищем в інших країнах та комплекс необхідних заходів і реальних дій з конкретними відповідальними людьми для викоринення корупції в Україні». Ми отримаємо таким чином рекомендації для уряду, що ж робити? Само собою нічого не зробиться. Може, на цю тему нехай підніме голос Ініціативна група «Першого грудня»? Та не так, щоб одиниці охочих знаходили її «Звернення» десь в Інтернеті, а щоб про ці «Звернення» у ЗМІ гуділи тижнями.

Боротьба з корупцією – це національна проблема, отримана на шляху історичного розвитку суспільства. І подолати її можна лише шляхом залучення всього суспільства. Давайте ще раз подумаємо, які заходи потрібні у судовій системі, щоб розбирати конкретне питання про корупцію, з'ясовуючи конкретно винуватих і прибираючи саме їх від корупційно можливих справ. І маємо уважно стежити, на чий млин литиметься вода? Бо он при обговоренні цієї публікації у думках надійного друга України Віс Кортупн вже ледве не посягли сумнів, а чи давати Україні зброю? ■

Анатолій Негрійко
доктор фіз.-мат. наук,
чл.-кор. НАН України

Думаю, всі пам'ятають історію, коли у США на хвилі стихійних бунтів Black Lives Matter біля своїх будинків люди стали зі зброєю. Бо будинки мали власників! А у нас до сих пір для багатьох держава – це великий колгосп, де красти не гріх.

Дуже хочеться вірити, що так не буде завжди. Сьогодні хлопці, які з першого дня війни стоять у тяжкому двобойі з віковичним нашим ворогом, стоять за своє: за свою родину, свій дім, за своє село чи місто, за свою державу. Для них Україна вже не буде нічим – вона їхня, бо вони кров'ю завоювали право називати її так.

І реакція на тих, хто нечесно збагатився на війні, буде гострою. Тому зараз, як ніколи, суспільство потребує ясних юридичних норм, які б, нарешті, поклали край триваючій десятиліттями правовій безпорадності, у якій, як у мутній воді, ховаються кінці злочинних оборудок, безсовісних і демонстративних зловживань владою, коли у депутата після обрання його у владні структури раптом з'являється рій близьких родичів-мільйонерів, а виборці мають лише розводити руками, коли навкруг столиці та обласних центрів виростають монструозні палаци, зведені державними чиновниками різних, інколи зовсім не таких уже й високих рівнів з досить скромною заробітковою платою. Цей запит суспільства на справедливість треба не гаючись задовольняти, бо в умовах війни, а потім повоєнного відновлення за умови насичення країни зброєю пошук правди може бути вибуховим. ■

PS. 24 лютого 2024 р.

В.М. Локтев: Сьогодні почався 3-й і, скоріше, не останній рік кривавої війни з московією. Щось оригінальне сказати не можливо, але слова **СЛАВА УКРАЇНІ**, яка не впала, не здалася, а вижила і вистояла, попри страшні людські і не людські жертви, мабуть, будуть доречними.

У це ніщо практично не вірив, бо московитська сволота вважалася непереможною. Тому єдине, що хочеться побажати, – це саме віри в кінцевий, переможний для нас, фінал і єднання.

Я.С. Яцків: Тяжкий день в історії України.

Приєднуюся до попередніх слів та додаю від себе.

Переможемо тільки у єднанні всіх демократичних сил.

Слава захисницям та захисникам України! ■

